

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 14. marca 2013*

„Hospodárska súťaž — Článok 101 ods. 1 ZFEÚ — Uplatňovanie analogickej vnútroštátnej právnej úpravy — Právomoc Súdneho dvora — Dvojstranné dohody uzatvorené medzi poisťovňami a autoopravovňami týkajúce sa hodinových sadziieb za opravy — Zvýšené sadzby v závislosti od počtu zmlúv o poistení, ktoré uzatvoria tieto autoopravovne konajúce ako poisťovací agent pre poisťovňu — Pojem „dohoda, ktorá má za cieľ obmedzovanie hospodárskej súťaže““

Vo veci C-32/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróság (Maďarsko) z 13. októbra 2010 a doručený Súdnemu dvoru 21. januára 2011, ktorý súvisí s konaním:

Allianz Hungária Biztosító Zrt.,

Generali-Providencia Biztosító Zrt.,

Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetsége,

Magyar Peugeot Márkakereskedők Biztosítási Alkusz Kft.,

Paragon-Alkusz Zrt., právny nástupca Magyar Opelkereskedők Bróker Kft,

proti

Gazdasági Versenyhivatal,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia M. Ilešič (spravodajca), A. Borg Barthet, M. Safjan a M. Berger,

generálny advokát: P. Cruz Villalón,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. júna 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Allianz Hungária Biztosító Zrt., v zastúpení: Z. Hegyemegi-Barakonyi a P. Vörös, úgyvédek,

* Jazyk konania: maďarčina.

- Generali-Providencia Biztosító Zrt., v zastúpení: G. Fejes a L. Scheuer-Szabó, ügyvédek,
- maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér, K. Szíjjártó a K. Molnár, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: V. Bottka, L. Malferrari a M. Kellerbauer, splnomocnení zástupcovia,
- Dozorný úrad EZVO, v zastúpení: X. Lewis a M. Schneider, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 25. októbra 2012,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 101 ods. 1 ZFEÚ.
- 2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi spoločnosťami Allianz Hungária Biztosító Zrt. (ďalej len „Allianz“), Generali-Providencia Biztosító Zrt. (ďalej len „Generali“), Magyar Peugeot Márkakereskedők Biztosítási Alkusz Kft (ďalej len „Peugeot Márkakereskedők“), Paragon-Alkusz Zrt., právny nástupca Magyar Opelkereskedők Bróker Kft, (ďalej len „Opelkereskedők“) a združením Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetsége (ďalej len „GÉMOSZ“) na jednej strane a Gazdasági Versenyhivatal (úrad pre hospodársku súťaž, ďalej len „GVH“) na druhej strane, ktorého predmetom je rozhodnutie, ktorým tento úrad uložil pokuty uvedeným podnikom, ako aj spoločnosti Porsche Biztosítási Alkusz Kft (ďalej len „Porsche Biztosítási“) za to, že uzatvorili viacero dohôd s protisúťažnými cieľmi (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

Právny rámec

Maďarská právna úprava

- 3 V preambule zákona č. LVII z roku 1996 o zákaze nepoctivých obchodných praktík alebo obmedzení hospodárskej súťaže (A tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. Törvény, ďalej len „TpvT“) sa uvádza:

„Verejný záujem na zachovaní hospodárskej súťaže na trhu, ktorá prispieva k hospodárskej efektívnosti a sociálnemu rozvoju, ako aj záujem spotrebiteľov a podnikov rešpektujúcich požiadavky poctivých obchodných praktík, si vyžadujú, aby členský štát prostredníctvom zákonnej úpravy zabezpečil zdravú a slobodnú hospodársku súťaž. To vyžaduje prijatie pravidiel v oblasti práva hospodárskej súťaže zakazujúcich praktiky na trhu, ktoré sú nezlučiteľné s požiadavkami poctivej hospodárskej súťaže alebo obmedzujú hospodársku súťaž, ďalej pravidlá brániace vytváraniu koncentrácií medzi podnikmi, ktoré sú škodlivé pre hospodársku súťaž, pri dôslednom rešpektovaní organizačných a procedurálnych podmienok. Na dosiahnutie týchto cieľov Parlament – so zreteľom na požiadavku priblíženia právnych predpisov Európskeho spoločenstva a tradícií maďarského práva hospodárskej súťaže – prijal tento zákon...“

- 4 TpvT v odsekoch 1 a 2 § 11 nazvanom „Zákaz dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž“ stanovuje:

„1. Sú zakázané všetky dohody medzi podnikmi, všetky dojednané praktiky a všetky rozhodnutia združení podnikov, verejnoprávnych orgánov, združení a iných podobných subjektov..., ktoré majú za cieľ alebo ktoré majú alebo môžu mať za následok vylúčovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže. Za takéto dohody sa nepovažujú dohody uzavreté medzi ekonomicky prepojenými podnikmi.“

2. Tento zákaz sa vzťahuje najmä na:

- a) priame alebo nepriame určovanie nákupných alebo predajných cien alebo iných podmienok transakcie;
- b) obmedzovanie alebo kontrolu výroby, distribúcie, technického rozvoja alebo investícií;
- c) rozdeľovanie dodávateľských trhov, obmedzovanie voľby dodávateľa a vylúčenie niektorých spotrebiteľov z nákupu určitých výrobkov;
- d) rozdelenie trhov, vylúčenie z predaja alebo obmedzovanie voľby spôsobov predaja;

[zrušené]

- f) zabránenie vstupu na trh;
- g) prípady transakcií rovnakej hodnoty alebo rovnakej povahy, pri ktorých existuje diskriminácia medzi zmluvnými stranami, najmä z hľadiska uplatňovania cien, doby splatnosti, podmienok alebo spôsobov predaja alebo nákupu, keďže niektoré zmluvné strany sa ocitnú v konkurenčnej nevýhode;
- h) podmienenie uzavretia zmluvy prijatím záväzkov, ktoré nemajú z hľadiska svojej povahy, ako ani z hľadiska ekonomického využitia súvislosť s predmetom takejto zmluvy.“

5 Podľa dôvodovej správy k Tpvť bol návrh uvedeného § 11 odôvodnený týmito úvahami:

„Najvýznamnejšie zmeny a najdôležitejšie ekonomické dopady sa očakávajú v oblasti práva kartelov. Hlavným dôvodom zmien je harmonizácia práva. ... Článok 85 Zmluvy o EHS stanovuje všeobecný zákaz kartelov a zakazuje horizontálne, ako aj vertikálne kartelové dohody. ... V oblasti kartelov uvedený návrh potvrdzuje zásadu zákazu – rovnako ako zákon o kapitálových trhoch a článok 85 Zmluvy o EHS. To znamená, že právna úprava je založená na zásade všeobecného zákazu kartelov a zahŕňa režim výnimiek a odchýlok. ... § 11 ods. 1 návrhu zakazuje nielen akékoľvek obmedzenie alebo vylúčenie (bránenie) hospodárskej súťaže, ako to robí zákon o kapitálových trhoch, ale takisto na základe článku 85 Zmluvy o EHS aj akékoľvek skreslenie hospodárskej súťaže. ... Návrh, ktorý sa inšpiruje právnym riešením použitým v zákone o kapitálových trhoch a v článku 85 Zmluvy o EHS, obsahuje okrem všeobecného zákazu kartelových dohôd aj demonštratívny zoznam príkladov typických dohôd obmedzujúcich hospodársku súťaž. Tento výpočet je širší než výpočet nachádzajúci sa v zákone o kapitálových trhoch a blíži sa zoznamu typov kartelov obsiahnutému v článku 85 ods. 1 Zmluvy o EHS.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 6 Maďarské poisťovne, a to najmä poisťovne Allianz a Generali, každoročne dojednávajú s autoopravňami podmienky a sadzby za opravy poškodených poistených vozidiel, hradené poisťovňou. Tieto autoopravovne tak môžu bezprostredne vykonávať opravy podľa podmienok a sadzieb dohodnutých s poisťovňou.
- 7 Od konca roka 2002 niekoľkí autorizovaní predajcovia automobilov, ktorí pôsobili aj ako autoopravovne, poverili GÉMOSZ, národné združenie autorizovaných predajcov, aby v ich mene každoročne dojednálo s poisťovňami rámcové dohody o hodinovej sadzbe uplatňovanej pri oprave poškodených vozidiel.

- 8 Uvedení predajcovia majú s poisťovňami dvojaký vzťah. Na jednej strane v prípade poisťných udalostí opravujú poistené vozidlá na účet poisťovní a na druhej strane vystupujú ako poisťovací agenti, pričom ako splnomocnenci svojich vlastných poisťovacích maklérov alebo pridružených maklérov ponúkajú pri predaji alebo oprave vozidiel svojim zákazníkom poistenia automobilov.
- 9 V rokoch 2004 a 2005 združenie GÉMOSZ a poisťovňa Allianz uzavreli rámcové dohody. Allianz následne na základe rámcových dohôd uzatvorila niekoľko individuálnych dohôd s uvedenými predajcami. Tieto dohody stanovovali, že predajcovia budú za opravu poškodených vozidiel dostávať zvýšenú hodinovú sadzbu, ak počet poistení vozidiel v poisťovni Allianz dosiahne určitý percentuálny podiel na celkovom počte poistení predaných predajcom.
- 10 Generali počas tohto obdobia neuzavrela žiadne rámcové dohody so združením GÉMOSZ, no uzatvorila individuálne dohody s uvedenými predajcami. Aj keď tieto dohody neobsahovali písomnú doložku o zvýšení hodinových sadzieb, ako obsahovali zmluvy s Allianz, GVH konštatoval, že v praxi Generali uplatňovala analogický komerčný postup.
- 11 Sporným rozhodnutím GVH určil, že uvedené dohody, ako aj ďalšie dohody, ktoré uzatvorilo päť žalobcov vo veci samej a Porsche Biztosítási, sú nezlučiteľné s § 11 Tpv. Tieto dohody možno rozdeliť do týchto troch skupín:
- horizontálne dohody, a to tri rozhodnutia prijaté združením GÉMOSZ v rokoch 2003 až 2005, v ktorých boli určené „odporúčané ceny“ opráv poškodených vozidiel pre autorizovaných predajcov automobilov, ktoré títo predajcovia majú uplatňovať voči poisťovňam,
  - rámcové dohody uzatvorené v rokoch 2004 a 2005 medzi združením GÉMOSZ a poisťovňou Allianz a viaceré individuálne dohody uzavreté počas toho istého obdobia medzi určitými autorizovanými predajcami a poisťovňami Allianz a Generali, ktoré výšku hodinových sadzieb za opravy podmieňovali výsledkom dosiahnutým v oblasti uzatvárania poisťných zmlúv,
  - rozličné dohody uzatvorené v rokoch 2000 až 2005 medzi poisťovňami Allianz a Generali na jednej strane a poisťovacími maklérami Peugeot Márkakereskedők, Opelkereskedők a Porsche Biztosítási na druhej strane, ktoré mali ovplyvniť praktiky týchto maklérov najmä tým, že stanovovali minimálnu percentuálnu mieru alebo počet zmlúv o poistení automobilov, ktoré má makléř uzatvoriť v danom čase, a určovali provízie pre týchto maklérov, ktoré boli odstupňované v závislosti od počtu získaných poisťných zmlúv.
- 12 GHV usúdil, že tento súbor dohôd, posudzovaných jednotlivo aj ako celok, mal za cieľ obmedzovanie hospodárskej súťaže na trhu so zmluvami o poistení vozidiel a na trhu s opravami motorových vozidiel. GVH sa domnieval, že článok 101 ZFEÚ sa nevzťahuje na tieto dohody, keďže nemajú vplyv na obchod medzi členskými štátmi a ich protiprávnosť vyplývala výlučne z maďarských predpisov o ochrane hospodárskej súťaže. Z dôvodu tejto protiprávnosti uvedený orgán zakázal pokračovať v sporných praktikách a uložil pokutu vo výške 5 319 000 000 HUF poisťovni Allianz, 1 046 000 000 HUF poisťovni Generali, 360 000 000 HUF združeniu GÉMOSZ, 13 600 000 HUF spoločnosti Peugeot Márkakereskedők a 45 000 000 HUF spoločnosti Opelkereskedők.
- 13 Fővárosi Bíróság (Mestský súd v Budapešti) v nadväznosti na žalobu o neplatnosť podanú žalobcami vo veci samej čiastočne zmenil sporné rozhodnutie, avšak na základe odvolania Fővárosi Ítéltábla (Odvolací súd v Budapešti) rozsudkom potvrdil zákonnosť tohto sporného rozhodnutia v celom rozsahu.
- 14 Žalobcovia vo veci samej podali proti uvedenému rozsudku kasačný opravný prostriedok na Legfelsőbb Bíróság (maďarský Najvyšší súd), v rámci ktorého títo žalobcovia tvrdia, že dotknuté dohody nemali za cieľ obmedziť hospodársku súťaž.

15 Legfelsőbb Bíróság po prvé uvádza, že znenie § 11 ods. 1 Tptv je takmer zhodné so znením článku 101 ods. 1 ZFEÚ a že výklad uvedeného § 11 Tptv, ktorý bude napokon poskytnutý vo vzťahu k dotknutým zmluvám, bude mať v budúcnosti vplyv rovnako aj na výklad článku 101 ZFEÚ v tomto členskom štáte. Tento súd ďalej zdôrazňuje, že existuje zjavný záujem na jednotnom výklade ustanovení alebo pojmov práva Únie. Legfelsőbb Bíróság po druhej konštatuje, že Súdny dvor zatiaľ nerozhodoval o otázke, či dohody, akými sú dotknuté dohody vo veci samej, možno kvalifikovať ako „dohody, ktoré majú vzhľadom na svoju povahu za cieľ obmedzovanie hospodárskej súťaže“.

16 Za týchto okolností Legfelsőbb Bíróság rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Možno dvojstranné dohody uzavreté medzi poisťovňou a určitými autoopravovňami alebo medzi poisťovňou a združením autoopravovní, podľa ktorých hodinová sadzba, ktorú poisťovňa uhradza autoopravovní za opravu vozidiel poistených v tejto poisťovni, závisí okrem iného od počtu a percentuálneho podielu poistných zmlúv uzavretých s touto poisťovňou prostredníctvom autoopravovne konajúcej ako poisťovací agent predmetnej poisťovne, kvalifikovať ako dohody, ktoré majú za cieľ vylúčovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu, a ktoré preto sú v rozpore s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ?“

O právomoci Súdneho dvora

17 Allianz, Generali, maďarská vláda a Európska komisia sa domnievajú, že Súdny dvor ma právomoc odpovedať na prejudiciálnu otázku napriek tomu, že článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa neuplatňuje na spor vo veci samej z dôvodu, že dotknuté dohody vo veci samej neovplyvňujú obchod medzi členskými štátmi.

18 Komisia, ktorú v tomto bode na pojednávaní podporili Generali a maďarská vláda, poukazuje na osobitný vzťah medzi článkom 101 ZFEÚ a § 11 Tptv, ktorý vyplýva nielen z použitia zhodných pojmov, ale tiež zo systému decentralizovaného uplatňovania práva hospodárskej súťaže zavedeného nariadením Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy (Ú. v. ES L 1, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205). Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania ďalej vyplýva, že Legfelsőbb Bíróság sa bude riadiť usmerneniami Súdneho dvora a že ich bude jednotne uplatňovať tak na čisto vnútroštátne situácie, ako aj na situácie, v ktorých sa uplatní súčasne článok 101 ZFEÚ. Allianz najmä uvádza, že existuje záujem Únie na tom, aby ustanovenie § 11 Tptv, prevzaté z práva Únie, bolo vykladané jednotne.

19 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že v súlade s článkom 267 ZFEÚ je Súdny dvor príslušný rozhodnúť v prejudiciálnom konaní o výklade Zmlúv, ako aj predpisov prijatých orgánmi Únie. V rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi upravenej v tomto článku prislúcha výlučne vnútroštátnemu súdu, aby s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu posúdil potrebu prejudiciálneho konania na vydanie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru. Ak sa teda prejudiciálne otázky položené vnútroštátnymi súdmi týkajú výkladu ustanovení práva Únie, Súdny dvor je v zásade povinný rozhodnúť (pozri rozsudok z 21. decembra 2011, Cicala, C-482/10, Zb. s. I-14139, body 15 a 16 a citovanú judikatúru).

20 S ohľadom na túto judikatúru Súdny dvor niekoľkokrát vyhlásil, že má právomoc rozhodovať o návrhoch na začatie prejudiciálneho konania týkajúcich sa ustanovení práva Únie v situáciách, v ktorých sa skutkový stav vo veci samej nachádzal mimo rozsahu priamej pôsobnosti práva Únie, avšak v ktorých sa ustanovenia práva Únie stali uplatniteľné prostredníctvom vnútroštátneho právneho poriadku, ktorý ich potvrdil, a prispôbil riešenia čisto vnútroštátnych situácií riešeniam upraveným právom Únie. V takýchto prípadoch totiž existuje konkrétny záujem Únie na tom, aby sa pre predchádzaniu budúcim rozdielnym výkladom vykladali ustanovenia alebo pojmy prevzaté z práva Únie jednotne, a to bez ohľadu na podmienky, za ktorých sa majú uplatniť (pozri v tomto zmysle, najmä

rozsudky z 18. októbra 1990, Dzodzi, C-297/88 a C-197/89, Zb. s. I-3763, bod 37; zo 17. júla 1997, Leur-Bloem, C-28/95, Zb. s. I-4161, body 27 a 32; z 11. januára 2001, Kofisa Italia, C-1/99, Zb. s. I-207, bod 32; zo 14. decembra 2006, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, Zb. s. I-11987, bod 19; z 11. decembra 2007, ETI a i., C-280/06, Zb. s. I-10893, bod 21; z 20. mája 2010, Modehuis A. Zwijnenburg, C-352/08, Zb. s. I-4303, bod 33, ako aj z 18. októbra 2012, Pelati, C-603/10, bod 18).

- 21 Pokiaľ ide o tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, treba poukázať na to, že § 11 ods. 1 a 2 Tpvť verne reprodukuje podstatný obsah článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Z preambuly, ako aj z dôvodovej správy k Tpvť, navyše jasne vyplýva, že maďarský zákonodarca zamýšľal harmonizovať vnútroštátne právo hospodárskej súťaže s právom hospodárskej súťaže Únie, a že predovšetkým uvedený § 11 ods. 1 má „na základe článku 85 Zmluvy o EHS“, teraz článok 101 ZFEÚ, za cieľ zakázať „akékoľvek skresľovanie hospodárskej súťaže“. Je teda nesporné, že tento zákonodarca sa rozhodol uplatňovať rovnaký prístup tak k vnútroštátnym situáciám, ako aj k situáciám upraveným právom Únie.
- 22 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania napokon vyplýva, že Legfelsőbb Bíróság sa domnieva, že pojmy nachádzajúce sa v § 11 ods. 1 Tpvť sa musia skutočne vykladať rovnakým spôsobom ako analogické pojmy článku 101 ods. 1 ZFEÚ a že v tejto súvislosti je pre neho záväzný výklad uvedených pojmov vykonaný Súdny dvorom.
- 23 Za týchto okolností je potrebné konštatovať, že Súdny dvor má právomoc odpovedať na položenú otázku týkajúcu sa článku 101 ods. 1 ZFEÚ napriek tomu, že toto ustanovenie sa priamo nevzťahuje na dotknutú situáciu v spore vo veci samej.

O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 24 Maďarská vláda spochybňuje prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania z dôvodu, že skutkový stav vymedzený vnútroštátnym súdom neobsahuje všetky informácie potrebné na to, aby Súdny dvor mohol dať užitočnú odpoveď na otázku, ktorá mu bola položená. Táto vláda predovšetkým uvádza, že na účely posúdenia, či dvojstranné dohody uvedené v prejudiciálnej otázke mali alebo nemali za cieľ obmedzovanie hospodárskej súťaže, je okrem týchto dohôd potrebné zohľadniť tiež celkový systém dohôd a skutočnosť, že tieto dohody si vzájomne zvyšujú účinok.
- 25 Dozorný úrad EZVO bez toho, aby sa dovoľával neprípustnosti uvedeného návrhu, rovnako poznamenáva, že vnútroštátny súd nevymedzuje právny a ekonomický kontext, do ktorého sú dotknuté dohody vo veci samej zasadené, v dôsledku čoho bude zložité poskytnúť mu užitočnú odpoveď.
- 26 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že Súdny dvor môže odmietnuť návrh podaný vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje informáciami o skutkových a právnych okolnostiach potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (pozri najmä rozsudky z 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, Zb. s. I-2099, bod 39; z 5. decembra 2006, Cipolla a i., C-94/04 a C-202/04, Zb. s. I-11421, bod 25, ako aj z 15. novembra 2012, Bericap Záródástechnikai, C-180/11, bod 58).
- 27 Pokiaľ ide konkrétne o informácie, ktoré musia byť poskytnuté Súdnemu dvoru v rámci návrhu na začatie prejudiciálneho konania, tieto informácie neslúžia iba na to, aby umožnili Súdnemu dvoru poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, ale aj na to, aby vládam členských štátov, ako aj ďalším dotknutým subjektom, bola poskytnutá možnosť predložiť pripomienky podľa článku 23 Štatútu Súdného dvora Európskej únie. Na tento účel je nevyhnutné, aby vnútroštátny súd vymedzil

skutkový a právny rámec ním položených otázok, alebo aby prinajmenšom objasnil skutkové predpoklady, na ktorých sú tieto otázky založené (pozri rozsudok zo 16. februára 2012, Varzim Sol, C-25/11, bod 30 a citovanú judikatúru).

- 28 Predmetný návrh na začatie prejudiciálneho konania však dostatočne vymedzuje právny a skutkový rámec sporu vo veci samej a informácie poskytnuté vnútroštátnym súdom umožňujú určiť rozsah položených otázok. Tento návrh teda dotknutým účastníkom umožnil predložiť pripomienky v súlade s článkom 23 Štatútu Súdneho dvora, ako to vyplýva z obsahu pripomienok predložených Súdnemu dvoru.
- 29 Na základe informácií obsiahnutých v návrhu na začatie prejudiciálneho konania navyše Súdny dvor môže Legfelsőbb Bíróság poskytnúť užitočnú odpoveď. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v konaní podľa článku 267 ZFEÚ založenom na jasnej delbe právomocí medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom sa úloha Súdneho dvora obmedzuje na výklad ustanovení práva Únie, o ktorý bol požiadaný, v prejednávanej veci výklad článku 101 ods. 1 ZFEÚ. Nie teda Súdnemu dvoru, ale iba Legfelsőbb Bíróság prináleží, aby v prejednávanej veci uplatnil tento výklad, a teda aby definitívne posúdil, či s ohľadom na všetky relevantné skutočnosti charakterizujúce situáciu vo veci samej a na ekonomický a právny kontext, do ktorého je táto situácia zasadená, majú dotknuté dohody vo veci samej za cieľ obmedzovanie hospodárskej súťaže. Preto aj ak návrh na začatie prejudiciálneho konania nevyvedie tieto skutočnosti a tento kontext dostatočne podrobne na to, aby bolo možné uvedené posúdenie vykonať, tento nedostatok nepostihne výkon úloh Súdneho dvora, ktoré mu ukladá článok 267 ZFEÚ.
- 30 Z toho vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je prípustný.

O prejudiciálnej otázke

- 31 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 101 ods. 1 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že dvojstranné dohody, ktoré uzavreli spoločnosti poskytujúce poistenie automobilov s predajcami automobilov vykonávajúcimi činnosť autoopravní alebo so združením týchto predajcov, ktoré sa týkajú hodinových sadzieb hradených poisťovňou za opravu v nej poistených vozidiel a podľa ktorých tieto sadzby závisia okrem iného od počtu a podielu zmlúv o poistení, ktoré má uzatvoriť predajca ako poisťovací agent v prospech tejto poisťovne, je možné považovať za obmedzovanie hospodárskej súťaže „z hľadiska cieľa“ v zmysle tohto ustanovenia.
- 32 Allianz a Generali sa domnievajú, že takéto dohody nepredstavujú obmedzovanie „z hľadiska cieľa“ a že je možné ich považovať za porušujúce článok 101 ods. 1 ZFEÚ iba vtedy, ak je preukázané, že skutočne môžu vyvolať protisúťažné účinky. Maďarská vláda a Komisia naproti tomu navrhujú odpovedať na prejudiciálnu otázku kladne. Dozorný úrad EZVO sa domnieva, že odpoveď na túto otázku závisí od stupňa škodlivosti uvedených dohôd pre hospodársku súťaž, pričom tento stupeň musí posúdiť vnútroštátny súd.
- 33 Na úvod je potrebné pripomenúť, že na to, aby sa na dohodu vzťahoval zákaz uvedený v článku 101 ods. 1 ZFEÚ, musí mať táto dohoda „za cieľ alebo následok vylúčovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže v rámci vnútorného trhu“. Podľa ustálenej judikatúry od vyhlásenia rozsudku z 30. júna 1966, LTM (56/65, Zb. s. 337), alternatívny charakter tejto podmienky vyjadrený spojkou „alebo“ vedie najskôr k nevyhnutnosti preskúmať samotný cieľ tejto dohody vzhľadom na hospodársky kontext, v ktorom sa musí uplatňovať.
- 34 V prípade, že sa dokáže protisúťažný cieľ dohody, nie je potrebné skúmať jej následky pre hospodársku súťaž. No v prípade, ak analýza obsahu dohody neodhalí dostatočný stupeň škodlivosti pre hospodársku súťaž, je potrebné skúmať jej účinky a na to, aby sa na ňu mohol uplatniť zákaz, sa vyžaduje zhromaždenie dôkazov potvrdzujúcich, že hospodárska súťaž bola skutočne citelným spôsobom

vyúčtená, obmedzená alebo skreslená (pozri rozsudky zo 4. júna 2009, T-Mobile Netherlands a i., C-8/08, Zb. s. I-4529, body 28 a 30; zo 6. októbra 2009, GlaxoSmithKline Services a i./Komisia a i., C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P a C-519/06 P, Zb. s. I-9291, bod 55; zo 4. októbra 2011, Football Association Premier League a i., C-403/08 a C-429/08, Zb. s. I-9083, bod 135, a z 13. októbra 2011, Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, C-439/09, Zb. s. I-9419, bod 34).

- 35 Rozdiel medzi „porušeniami z hľadiska cieľa“ a „porušeniami z hľadiska následku“ spočíva v tom, že určité formy zosúladených konaní medzi podnikmi možno považovať za škodlivé pre riadne fungovanie hospodárskej súťaže už z dôvodu ich samotnej povahy (pozri rozsudky z 20. novembra 2008, Beef Industry Development Society a Barry Brothers, C-209/07, Zb. s. I-8637, bod 17; T-Mobile Netherlands a i., už citovaný, bod 29, a z 13. decembra 2012, Expedia, C-226/11, bod 36).
- 36 Na účely posúdenia, či dohoda obsahuje obmedzenie hospodárskej súťaže „z hľadiska cieľa“, sa treba zamerať na obsah jej ustanovení a na ciele, ktoré má dosiahnuť, ako aj na hospodársky a právny kontext, do ktorého je zasadená (pozri rozsudok GlaxoSmithKline Services a i./Komisia a i., už citovaný, bod 58; Football Association Premier League a i., už citovaný, bod 136, ako aj Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, už citovaný, bod 35). V rámci posúdenia uvedeného kontextu je potrebné takisto zohľadniť povahu dotknutých tovarov alebo služieb, ako aj skutočné podmienky fungovania a štruktúry relevantného trhu alebo relevantných trhov (pozri rozsudok Expedia, už citovaný, bod 21).
- 37 Aj keď úmysel dotknutých osôb nie je prvkom nevyhnutným pre určenie obmedzujúcej povahy dohody, orgánom pre hospodársku súťaž ani súdom členského štátu alebo Únie navyše nič nebráni v tom, aby tento úmysel zohľadnili (pozri v tomto zmysle rozsudok GlaxoSmithKline Services a i./Komisia a i., už citovaný, bod 58 a citovanú judikatúru).
- 38 Okrem toho Súdny dvor už raz konštatoval, že na určenie, že cieľ dohody je protisúťažný, stačí, aby táto dohoda mohla spôsobiť negatívne následky pre hospodársku súťaž, to znamená že uvedená dohoda musí byť konkrétne spôsobilá vylučovať, obmedzovať alebo skresľovať hospodársku súťaž v rámci spoločného trhu. Otázka, či a v akom rozsahu bol tento následok skutočne spôsobený, môže byť rozhodujúca len pre výpočet výšky pokút a pre posúdenie nároku na náhradu škody (pozri rozsudok T-Mobile Netherlands a i., už citovaný, bod 31).
- 39 Pokiaľ ide o dohody uvádzané v prejudiciálnej otázke, treba pripomenúť, že tieto dohody sa týkajú hodinovej sadzby, ktorú má platiť poisťovňa predajcom automobilov vykonávajúcim činnosť autodielenie za opravu poškodených vozidiel. Dohody stanovujú, že sadzba sa zvyšuje v závislosti od počtu a podielu poisťných zmlúv, ktoré predajcovia predajú na účet tejto spoločnosti.
- 40 Takéto dohody teda odmenu za opravu poškodených vozidiel spájajú s odmenou za sprostredkovanie poistenia automobilov. Vytvorenie tohto spojenia medzi dvoma odlišnými službami je možné v dôsledku špecifickej skutočnosti, že predajcovia vo vzťahu k poisťovňam vystupujú v dvojacom postavení, a to jednak ako poisťovací agenti alebo makléri, ktorí ponúkajú svojim zákazníkom poistenia automobilov pri predaji alebo oprave vozidiel, a jednak ako autoopravovne, ktoré vykonávajú opravy poškodených vozidiel na účet poisťovní.
- 41 Hoci vytvorenie takéhoto spojenia medzi dvoma v zásade nezávislými činnosťami automaticky ešte neznamená, že dotknutá dohoda má za cieľ obmedzovanie hospodárskej súťaže, nič to nemení na tom, že môže predstavovať dôležitý aspekt z hľadiska posúdenia, či táto dohoda je z hľadiska svojej povahy škodlivá pre riadne fungovanie hospodárskej súťaže, pričom tak je to najmä vtedy, ak nezávislosť uvedených činností je pre toto riadne fungovanie nevyhnutným predpokladom.
- 42 Ďalej je potrebné zohľadniť skutočnosť, že takáto dohoda môže ovplyvniť nielen jeden, ale aj dva trhy, konkrétne v prejednávanej veci trh s poistením automobilov a trh so službami opráv vozidiel, a že cieľ dohody musí byť teda posudzovaný vo vzťahu k obidvom dotknutým trhom.

- 43 V tejto súvislosti je potrebné v prvom rade zdôrazniť, že na rozdiel od toho, čo sa zdá, že tvrdia poisťovne Allianz a Generali, skutočnosť, že ide v dvoch prípadoch o vertikálne vzťahy, nijako nevyklučuje možnosť, že dotknutá dohoda vo veci samej je obmedzovaním hospodárskej súťaže „z hľadiska cieľa“. Hoci vertikálne dohody sú svojou povahou často menej škodlivé pre hospodársku súťaž ako horizontálne dohody, môžu mať za určitých okolností rovnako obzvlášť vysoký obmedzujúci potenciál. Súdny dvor už vo viacerých prípadoch rozhodol, že vertikálna dohoda mala za cieľ obmedzovanie hospodárskej súťaže (pozri rozsudky z 13. júla 1966, Consten a Grundig/Komisia, 56/64 a 58/64, Zb. s. 429; z 1. februára 1978, Miller International Schallplatten/Komisia, 19/77, Zb. s. 131; z 3. júla 1985, Binon, 243/83, Zb. s. 2015, a Pierre Fabre Dermo-Cosmétique, už citovaný).
- 44 Ďalej, pokiaľ ide o posúdenie cieľa dotknutých dohôd vo veci samej vo vzťahu k trhu s poistením automobilov, treba konštatovať, že týmito dohodami sa poisťovne Allianz a Generali pokúšajú zachovať alebo zvýšiť svoj podiel na trhu.
- 45 Je nesporné, že ak by medzi dvoma spoločnosťami existovala horizontálna dohoda alebo dojednaná praktika zameraná na rozdelenie si trhu, takáto dohoda alebo takáto praktika by musela byť kvalifikovaná ako obmedzovanie z hľadiska cieľa a viedla by k protiprávnosti vertikálnych dohôd prijatých na vykonanie tejto dohody alebo tejto praktiky. Allianz a Generali však spochybňujú, že sa dohodli alebo dojednali, a tvrdia, že sporné rozhodnutie bolo prijaté napriek tomu, že takáto dohoda alebo praktika neexistovala. Vnútroštátnemu súdu prislúcha overiť pravdivosť týchto vyhlásení, a ak mu to vnútroštátne právo dovoľuje, tiež posúdiť, či existujú dostatočné dôkazy o existencii dohody alebo praktiky dojednanej medzi poisťovňami Allianz a Generali.
- 46 Aj v prípade neexistencie dohody alebo praktiky dojednanej medzi týmito poisťovňami však bude potrebné ešte overiť, či s ohľadom na hospodársky a právny kontext, do ktorého sú zasadené, majú vertikálne dohody dotknuté vo veci samej dostatočný stupeň škodlivosti vo vzťahu k hospodárskej súťaži na trhu s poistením automobilov, ktorý by zakladal obmedzovanie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.
- 47 Tak by to mohlo byť najmä v prípade, ak by, ako tvrdí maďarská vláda, úloha zverená vnútroštátnym právom predajcom, konajúcim ako poisťovací agenti alebo makléri, si vyžadovala ich nezávislosť vo vzťahu k poisťovníam. Maďarská vláda v tejto súvislosti zdôrazňuje, že títo predajcovia nekonajú v mene poisťovní, ale v mene poistenca a nemajú úlohu navrhnúť poistencovi poistenie, ktoré mu z ponuky rozličných poisťovní najviac vyhovuje. Vnútroštátnemu súdu prináleží overiť, či za týchto podmienok a so zreteľom na očakávania uvedených poistencov, môže byť riadne fungovanie trhu s poistením automobilov výrazne narušené dotknutými dohodami vo veci samej.
- 48 Navyše by tieto dohody predstavovali obmedzovanie hospodárskej súťaže na základe cieľa takisto v prípade, ak by vnútroštátny súd konštatoval, že je vzhľadom na hospodársky kontext pravdepodobné, že hospodárska súťaž na uvedenom trhu bude narušená alebo značne oslabená v dôsledku uzavretia týchto dohôd. Pri odhadovaní takéhoto dôsledku bude musieť tento súd najmä zohľadniť štruktúru tohto trhu, existenciu alternatívnych distribučných kanálov a ich význam, ako aj trhovú silu dotknutých spoločností.
- 49 Napokon, pokiaľ ide o posúdenie cieľa dotknutých dohôd vo veci samej vo vzťahu k trhu so službami opráv vozidiel, treba zobrať do úvahy skutočnosť, že tieto dohody boli pravdepodobne uzatvorené na základe „odporúčaných cien“ určených v troch rozhodnutiach, ktoré prijalo GÉMOSZ v rokoch 2003 až 2005. V tomto kontexte prináleží vnútroštátnemu súdu, aby určil povahu a presný dosah týchto rozhodnutí (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. apríla 2009, Pedro IV Servicios, C-260/07, Zb. s. I-2437, body 78 a 79).
- 50 Ak by tento vnútroštátny súd konštatoval, že rozhodnutia, ktoré prijalo GÉMOSZ v uvedenom období, mali skutočne za cieľ obmedzenie hospodárskej súťaže tým, že zjednocovali hodinové sadzby opráv vozidiel a že spornými dohodami poisťovne dobrovoľne potvrdili tieto rozhodnutia, čo možno

predpokladať v prípade, ak poisťovne uzatvorili priamu dohodu s GÉMOSZ, potom by protizákonnosť uvedených rozhodnutí mala vplyv na uvedené dohody, ktoré by teda museli byť rovnako považované za obmedzovanie hospodárskej súťaže z hľadiska cieľa.

- 51 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je potrebné na položenú otázku odpovedať tak, že článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že dvojstranné dohody, ktoré uzavreli spoločnosti poskytujúce poistenie automobilov s predajcami automobilov vykonávajúcimi činnosť autoopravovní alebo so združením týchto predajcov, ktoré sa týkajú hodinových sadzieb hradených poisťovňou za opravu v nej poistených vozidiel a podľa ktorých tieto sadzby závisia okrem iného od počtu a podielu zmlúv o poistení, ktoré uzatvoril predajca ako poisťovací agent v prospech tejto poisťovne, je možné považovať za obmedzovanie hospodárskej súťaže „z hľadiska cieľa“ v zmysle tohto ustanovenia, ak v nadväznosti na individuálne a konkrétne preskúmanie znenia a cieľa týchto dohôd, ako aj právneho a hospodárskeho kontextu, do ktorého sú vložené, sa tieto dohody zdajú svojou povahou škodlivé pre riadne fungovanie hospodárskej súťaže na obidvoch dotknutých trhoch.

O trovách

- 52 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 101 ods. 1 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že dvojstranné dohody, ktoré uzavreli spoločnosti poskytujúce poistenie automobilov s predajcami automobilov vykonávajúcimi činnosť autoopravovní alebo so združením týchto predajcov, ktoré sa týkajú hodinových sadzieb hradených poisťovňou za opravu v nej poistených vozidiel a podľa ktorých tieto sadzby závisia okrem iného od počtu a podielu zmlúv o poistení, ktoré uzatvoril predajca ako poisťovací agent v prospech tejto poisťovne, je možné považovať za obmedzovanie hospodárskej súťaže „z hľadiska cieľa“ v zmysle tohto ustanovenia, ak v nadväznosti na individuálne a konkrétne preskúmanie znenia a cieľa týchto dohôd, ako aj právneho a hospodárskeho kontextu, do ktorého sú vložené, sa tieto dohody zdajú svojou povahou škodlivé pre riadne fungovanie hospodárskej súťaže na obidvoch dotknutých trhoch.

Podpisy